

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 20. szám
2011. október 20.

Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 20. szám

2011. 41. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Dr. Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Pájtli Péter

pajtli.peter@aki.gov.hu

Németh Noémi

nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	10
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	10
Külpiaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	14
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	16
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára	19
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	19
CUKORPIACI JELENTÉS.....	21

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma szerint a kukorica globális kibocsátása 860, felhasználása 867 millió tonna lehet a folyó, 2011/2012. gazdasági évben.
- A Strategie Grains piacelemző cég 63,4 millió tonna kukorica betakarításával számol az Európai Unióban.
- Kína rekord mennyiségű, 900 ezer tonna USA-ból származó kukorica vásárolására szerződött, ami 250-260 USD/tonna közelében tartotta a termény jegyzését a chicagói árutőzsdén október közepén.

Világpiaci kitekintés

Az USA agrárminisztériuma (USDA) októberi világpiaci kitekintésében 5 millió tonnával 860 millió tonnára emelte a kukorica 2011/2012. gazdasági évben várható globális kibocsátását. Ez mindenkorinak számítana, és 32 millió tonnával haladná meg a 2010/2011. gazdasági évben betakarított mennyiséget. A szeptemberi prognózisnál jobb termést várnak Kínában, Oroszországban, Ukrajnában. A terméssel együtt a globális felhasználásra (867 millió tonna) és a zárókészletre (123 millió tonna) vonatkozó előrejelzését is felfelé korrigálta az agrártárca.

Az USDA október 16-i felmérése szerint a kukorica 47%-át takarították be az USA-ban, ami jóval elmarad a 2010. október 16-i állapottól (66%). Az Informa Economics elemző cég 37,7 millió hektárra (az USDA 34 millió hektárra) lefelé módosította a kukorica betakarítható területére vonatkozó adatot, jóllehet még így is minden idők második legnagyobb területéről arathatják le a növényt. A legfrissebb hírek szerint 316 millió tonna kukorica kerülhet az idén a magtárakba, ami az alacsonyabb hozamok miatt kissé elmarad a tavalyitól. Az előző gazdasági évinél 4,5 millió tonnával kevesebbet, 41 millió tonnát exportálhat az ország. A zárókészlet a korábban vártnál nagyobb lehet ugyan (22 millió tonna), de a 2010/2011. szezonhoz képest előreláthatóan tovább csökken. A készlet és a felhasználás aránya 7,8%-ra romolhat az előző szezon ugyancsak szűkös ellátását jellemző 10%-ról.

Az argentinai agrárminisztérium tájékoztatása szerint az október közepi esőzések már későn érkeztek a búza számára a hosszú száraz időszak után, a 2012-es betakarítású kukorica vetését azonban segítették. Argentínában – a világ második legnagyobb kukoricaexportőr országában – 22,9 millió tonna kukoricát takarítottak be a 2010/2011. gazdasági évben. Az USDA elemzői példátlanul nagy, 27,5 millió tonna termésre számítanak a 2011/2012. gazdasági évben, amelyből 18 millió tonnát szállíthatnak ki az országból (+3 millió tonna 2010/2011-hez képest).

Brazíliában a kukoricakibocsátás 6%-os növekedését várják a folyó gazdasági évben, így a megtermelt 61 millió tonna bőségesen fedezi a lakosság megnövekedett igényét, jóllehet exportra az előző szezonénál 2,5 millió tonnával kevesebb, 8,5 millió tonna juthat.

Az USDA várakozásai szerint Ukrajna kukoricakibocsátása megduplázódhat az idén, a tavalyi 12 millió tonna után 21 millió tonnát arathatnak. A felhasználás volumene közel sem emelkedik ilyen mértékben, vagyis a terméstöbblet teljes egészében az export árualapot növeli. A folyó gazdasági évben 12 millió tonna ukrán gabonát hajózhatnak ki, szemben a 2010/2011. szezon 5 millió tonnás kivitelével.

Az USDA elemzői az Európai Unió idei kukoricakibocsátásával kapcsolatban is optimisták, a tavalyinál 5 millió tonnával több, 61 millió tonna termést várnak. A Strategie Grains piacelemző cég ennél több, 63,4 millió tonna kukorica betakarítását jósolja a tagországokban 2011-ben, ez 1,7 millió tonnával haladja meg a korábbi előrejelzést és közel 8,1 millió tonnával a tavalyi kibocsátást. A Közösség legnagyobb kukoricatermelő országában, Franciaországban 15,2 millió tonna kukoricatermesre számítanak, amely 1 millió tonnával múlna felül a 2010. év kibocsátását. Olaszországban 9,9 millió tonna kukoricatermést valószínűsítene. A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) Romániában 9,2 millió tonna kukorica betakarítását jelezte előre. Magyarországon az MgSzH szeptemberi becslése szerint 8,2 millió tonna mag kerülhet le a táblákról. A hivatal október 17-i felmérése alapján a kukorica betakarítása 67%-ban befejeződött, a 824 ezer hektárról 5,5 millió tonna magot arattak le. Az USDA szerint a nagyobb kínálat miatt a Közösség az előző szezonhoz képest 3,3 millió tonnával kevesebbet, 4 millió tonna kukoricát importálhat a folyó gazdasági évben. A prognosztizált volumenből 2011. július 1. és október 11. között 809 ezer tonna áru behozatalára és 533 ezer tonna kivitelére adott ki engedélyt az Európai Unió, szemben az előző szezon ugyanezen időszakában jóváhagyott 1,4 millió tonna importtal és 234 ezer tonna exporttal.

Határidős jegyzések

Az USDA legfrissebb, októberi termelési adatai szerint az USA-ban a búza és a kukorica idei kibocsátása a szeptemberben előrejelzettnél is alacsonyabb lehet, aminek hatására emelkedett a két termény jegyzése a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) október 11-én (5-6. ábra). A búza jegyzése ezt követően visszatért a korábbi, alacsonyabb szintre, ellenben a kukoricát a 42. héten is 250-260 USD/tonna sávban jegyezték a legközelebbi terminekre vonatkozóan. A kukorica határidős árát az tartotta magasan, hogy Kína rekord mennyiségű, 900 ezer tonna USA-ból származó áru behozatalára szerződött. Az ország 2009-ig nettó exportőr volt kukoricából, de a növekvő kibocsátás ellenére sem tudja fedezni a bővülő belföldi szükségletet. A folyamatosan élénkülő kínai kereslet a jövőben számottevően befolyásolhatja a kukorica világpiaci árát. Kínai szakemberek szerint az ország 7-10 millió tonna kukoricát importálhat az elkövetkező 12 hónapban, és 2015-ben már 15 millió tonna áru behozatalára lehet igény.

Hazai körkép

Magyarországon az étkezési búza termelői ára a 40-41. héten (49-50 ezer Ft/tonna) már nem érte el a 2010. év azonos időszakának szintjét. Az újtermés megjelenésével a takarmánykukorica tavalyi és idei termelői ára között is jelentősen csökkent a különbség, a 40-41. héten tonnánként 46-47 ezer forintért vásárolták (1-2. táblázat, 1-2. ábra).

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (41. hét)

Megnevezés	Mérték- egység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak- Magyar ország	2011. 40. hét	2011. 41. hét	2011. 41. hét / 2011. 40. hét (%)
Étkezési	tonna	1 591	29 320	792	5 913	31 703	536,20
búza	Ft/tonna	46 920	48 978	47 933	50 167	48 849	97,37
Takarmány-	tonna	-	1 471	-	605	1 534	253,63
búza	Ft/tonna	-	45 555	-	44 565	45 450	101,99
Takarmány-	tonna	52 895	30 453	23 017	102 714	106 366	103,56
kukorica	Ft/tonna	48 633	44 853	44 250	46 122	46 602	101,04
Takarmány-	tonna	171	-	-	-	171	-
árpa	Ft/tonna	47 573	-	-	-	47 573	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

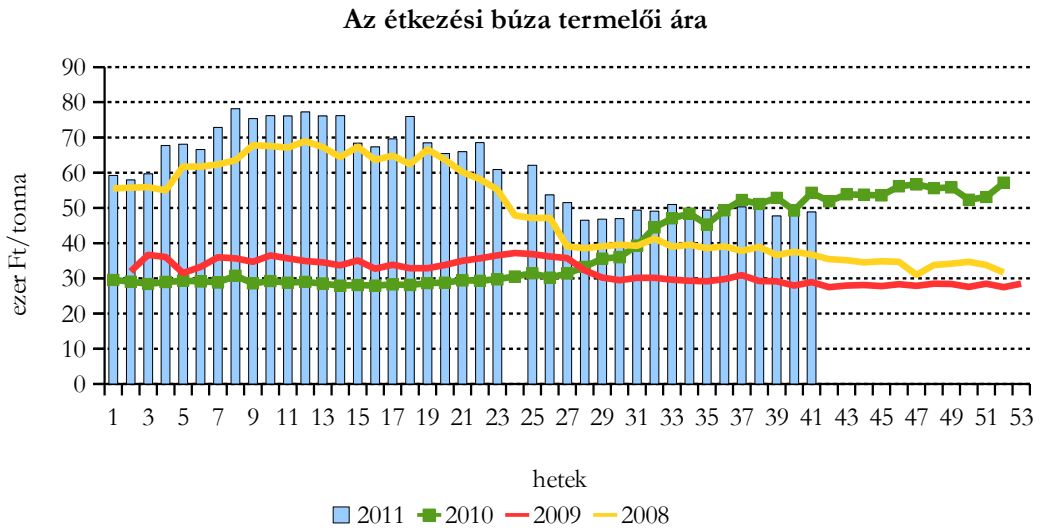
2. táblázat

A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mérték- egység	Országos				
		2010. 41. hét	2011. 40. hét	2011. 41. hét	2011. 41. hét / 2010. 41. hét (%)	2011. 41. hét / 2011. 40. hét (%)
Étkezési	tonna	4 969	5 913	31 703	637,98	536,20
búza	Ft/tonna	54 316	50 167	48 849	89,93	97,37
Takarmány-	tonna	1 988	605	1 534	77,14	253,63
búza	Ft/tonna	40 506	44 565	45 450	112,21	101,99
Takarmány-	tonna	19 254	102 714	106 366	552,44	103,56
kukorica	Ft/tonna	42 849	46 122	46 602	108,76	101,04
Takarmány-	tonna	105	-	171	162,21	-
árpa	Ft/tonna	39 933	-	47 573	119,13	-

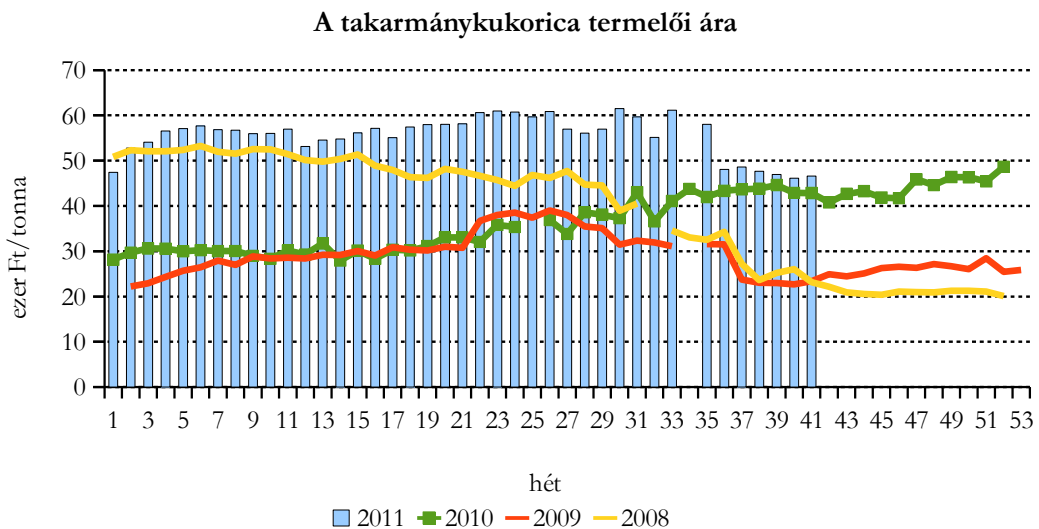
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

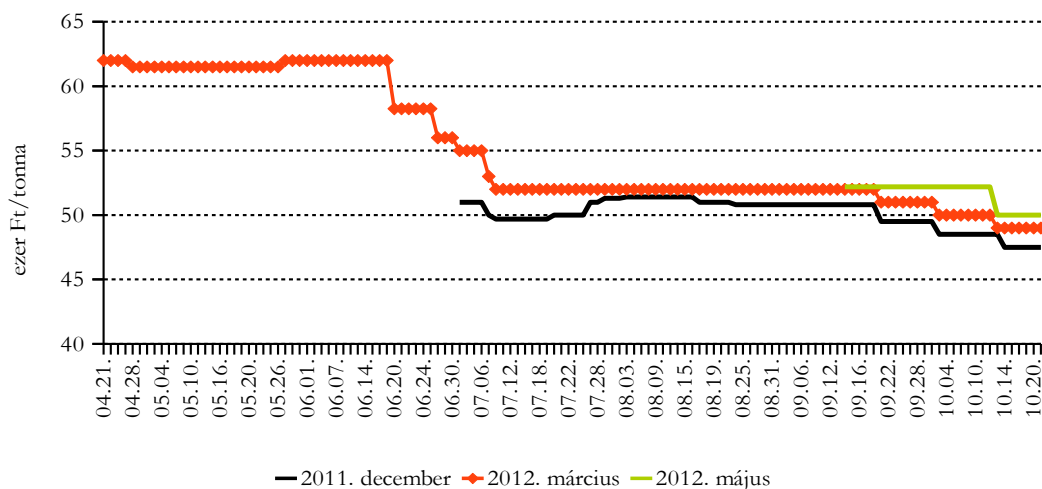

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

3. ábra

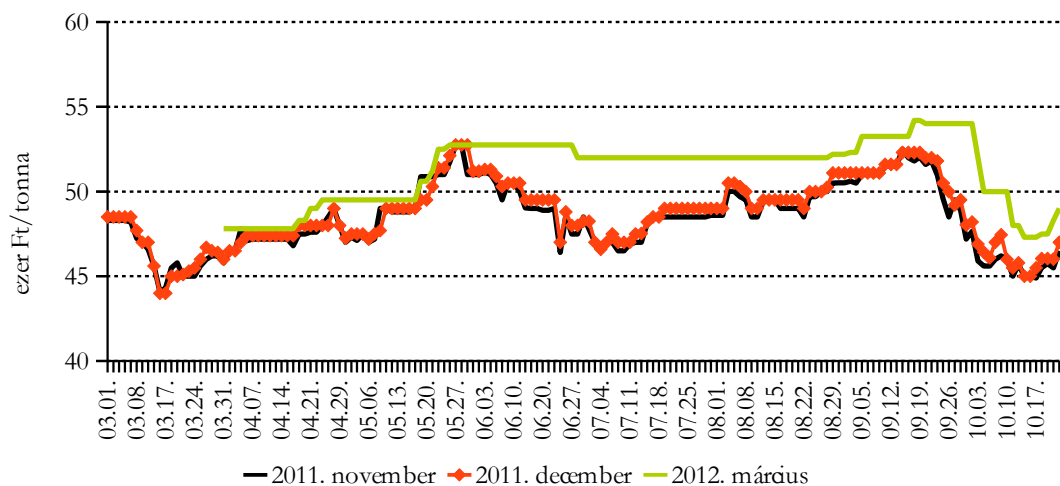
A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

4. ábra

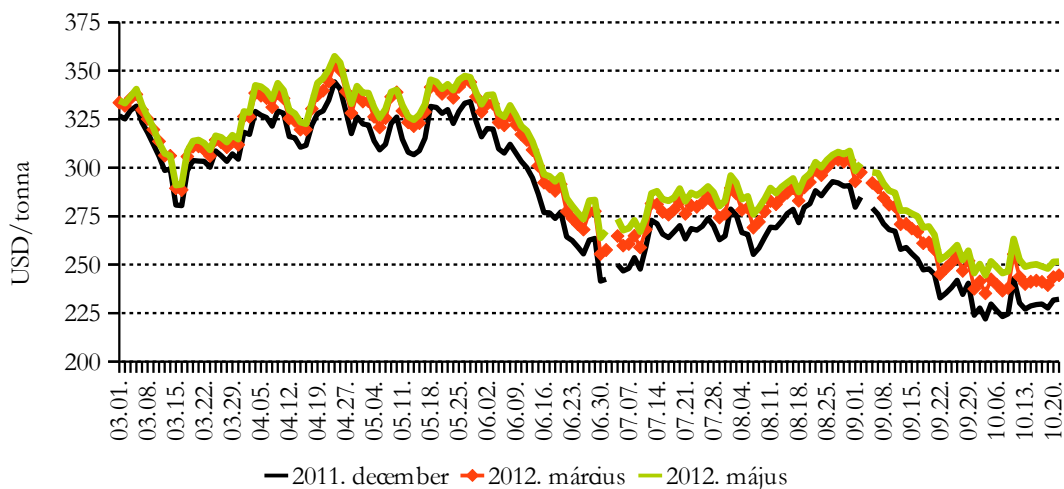
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

5. ábra

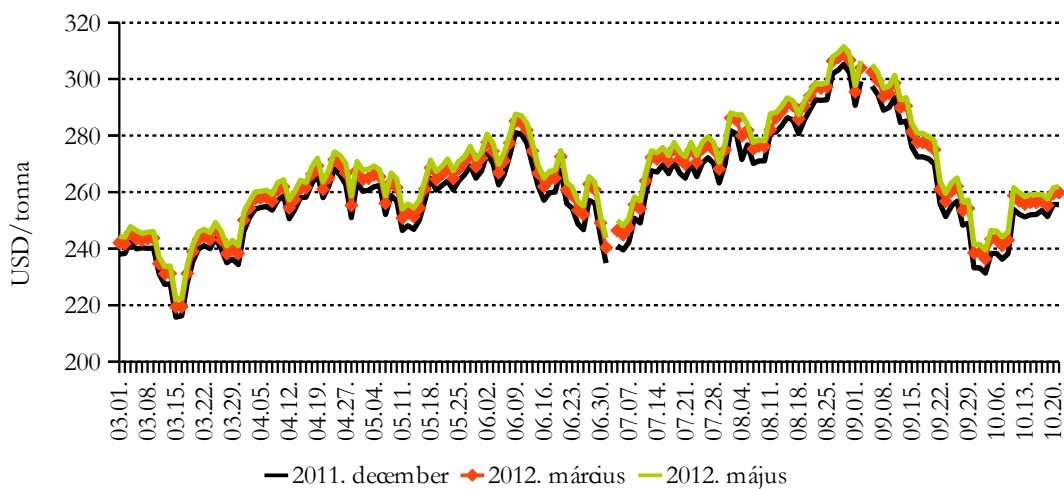
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

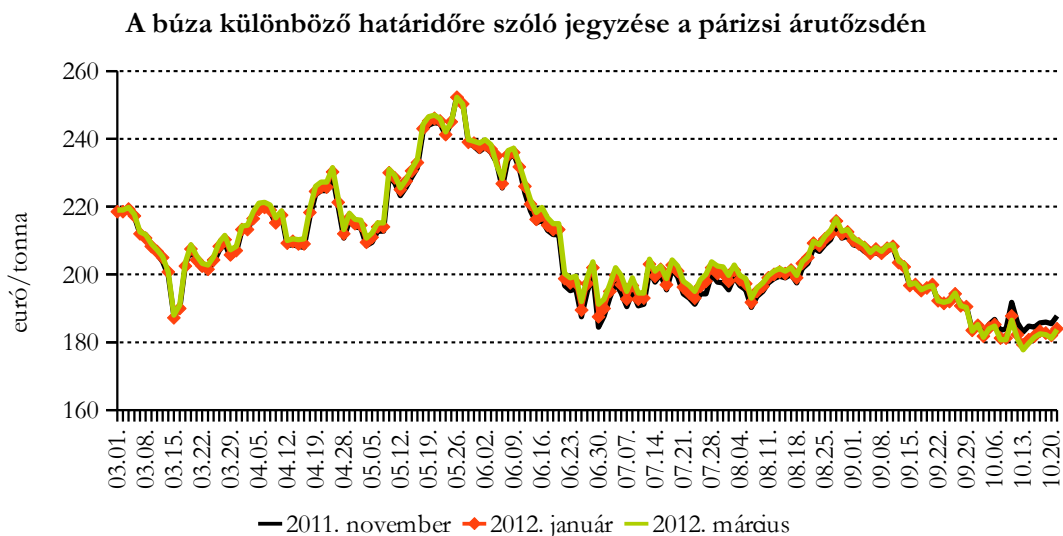
6. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

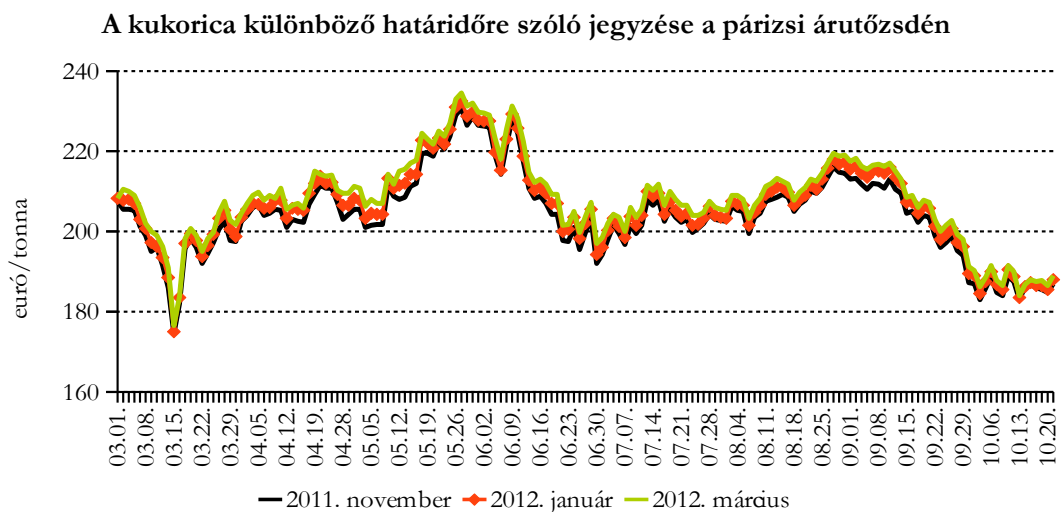
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

7. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 41. hét	2011. 40. hét	2011. 41. hét	2011. 41. hét / 2010. 41. hét (%)	2011. 41. hét / 2011. 40. hét (%)
Finomliszt BL 55	tonna	1 267,17	1 060,60	329,26	25,98	31,04
ömlesztett	Ft/kg	79,38	79,56	78,69	99,14	98,91
Finomliszt BL 55	tonna	1 841,64	1 470,79	1 219,85	66,24	82,94
zsákos	Ft/kg	80,47	82,12	80,31	99,80	97,80
Finomliszt BL 55	tonna	726,80	445,17	688,63	94,75	154,69
zacskós	Ft/kg	86,58	90,28	86,15	99,51	95,43
Rétesliszt BFF 55	tonna	30,00	30,12	27,60	92,00	91,63
ömlesztett	Ft/kg	81,00	88,48	85,98	106,15	97,18
Rétesliszt BFF 55	tonna	49,65	21,13	18,20	36,66	86,15
zsákos	Ft/kg	87,42	86,18	87,18	99,72	101,15
Rétesliszt BFF 55	tonna	58,33	27,46	66,09	113,29	240,66
zacskós	Ft/kg	88,02	96,94	92,97	105,63	95,91
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	650,37	802,05	329,76	50,70	41,11
ömlesztett	Ft/kg	76,54	77,03	78,85	103,02	102,36
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	893,61	615,00	438,40	49,06	71,28
zsákos	Ft/kg	78,97	79,05	78,91	99,93	99,83
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	541,65	209,21	108,93	20,11	52,07
ömlesztett	Ft/kg	85,82	84,68	84,08	97,97	99,29
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	75,95	55,83	75,15	98,95	134,61
zsákos	Ft/kg	90,41	89,46	89,08	98,52	99,57
Étkezési búzadara AD	tonna	39,58	50,26	49,70	125,57	98,89
zacskós	Ft/kg	100,07	96,96	97,35	97,29	100,40

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2010. október	2011. szeptember	2011. október*
Finomliszt BL 55	154	198	200
Fehér kenyér	247	266	263
Félbarna kenyér	244	264	266
Étkezési búzadara AD	185	210	211

* 2011 október 18-ig.

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. október 14.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. november	184,75	53 834	2011. december	228,80	48 297	2011. december	259,94	54 870
2012. január	180,75	52 669	2012. március	241,20	50 915	2012. március	265,81	56 111
2012. március	179,75	52 377	2012. május	249,74	52 718	2012. május	269,21	56 828
2012. május	181,25	52 814	2012. július	256,17	54 075	2012. július	272,24	57 468
2012. augusztus	168,25	49 026	2012. szeptember	261,68	55 238	2012. szeptember	276,65	58 399
2012. november	178,00	51 867	2012. december	268,29	56 634	2012. december	283,08	59 756

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2011. december	327,90	69 217	2011. november	168,50	56 077
2012. március	306,32	64 661	2012. január	170,00	56 576
2012. május	299,43	63 207	2012. március	172,00	57 242
2012. július	295,30	62 334	2012. május	174,50	58 074
2012. szeptember	288,59	60 919	2012. július	174,90	58 207
2012. december	291,62	61 559	2012. november	157,00	52 250

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Étkezési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. november	186,25	54 271	2011. december	251,97	53 188
2012. január	186,25	54 271	2012. március	256,50	54 144
2012. március	186,75	54 417	2012. május	259,35	54 746
2012. június	189,25	55 146	2012. július	261,12	55 120
2012. augusztus	190,25	55 437	2012. szeptember	245,37	51 796
2012. november	179,00	52 159	2012. december	236,81	49 988

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2011. november	434,75	126 682
2012. február	425,25	123 914
2012. május	415,50	121 073
2012. augusztus	398,50	116 119
2012. november	399,00	116 265
2013. február	400,75	116 775

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

A főbb gabonafélék és olajnövények magyarországi kivitelének alakulása

	Naptári év				Gazdasági év*			
	2011/01-2011/07		2010/01-2010/07		2011/07		2010/07	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Búza	420	96	1 094	143	93	19	131	18
Árpa	211	39	93	11	55	11	39	4
Repce	180	84	345	101	90	45	89	28
	2011/01-2011/07		2010/01-2010/07		2010/10-2011/07		2009/10-2010/07	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Kukorica	2 721	644	2 455	422	3 994	864	3 502	567
Napraforgó	239	130	416	137	482	216	646	194

* Búza, árpa és repce: július-június; kukorica és napraforgó: október-szeptember.

Forrás: KSH

A szójadara magyarországi behozatalának alakulása

	Naptári év				Gazdasági év*			
	2011/01-2011/07		2010/01-2010/07		2010/10-2011/07		2009/10-2010/07	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Szójadara	373	122	389	121	571	191	549	170

* Október-szeptember.

Forrás: KSH

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- **Tovább növekedett Kína szójababtól való függősége**
- **Mérsékelt áremelkedés a terménypiacokon**

Világpiaci kitekintés

Az Oil World októberi elemzése szerint a hét fő olajosmag globális termése 450 millió, kínálata 536 millió tonna lehet a 2011/2012. gazdasági évben. Ez az első alkalom, amikor a két fő olajnövény (szójabab és repcemag) kínálata jelentősen csökken az előző időszakhoz képest. Az olajos magvak globális felhasználása 455 millió tonna lehet, ami a készletek apadását okozza, és a készlet-felhasználás aránya 18%-ra eshet vissza

A szójabab globális termése 261 millió tonna lehet a folyó szezonban, ami 5 millió tonnával kevesebb az előző gazdasági évinél. Az északi félteke termése 121 millió tonna (ez az utóbbi 3 év legkisebb kibocsátása), a délié 140 millió tonna körül alakulhat. A termés legnagyobb visszaesése az USA-ban (-7,3 millió tonna) és Kínában (-1,1 millió tonna) várható. Az Egyesült Államokban a gyengébb kínálat hatására 44,4 millió tonna lehet a szójabab felhasználása, ami az utóbbi négy év leggyengébb szintje. A szójabab globális feldolgozásának (231,37 millió tonna) növekedési üteme lassul ugyan (a korábbi 17 millió helyett 10 millió tonnával nő a folyó időszakban), de a szűkülő kínálat intenzív kereslettel találkozik a piacon. A globális készlet-felhasználás aránya 25% közelébe kerülhet a leépülő készletek (69 millió tonna, ez 5 millió tonnával kevesebb az előző időszakhoz képest) hatására. A jelenleg vártnál gyengébb dél-amerikai termés tovább csökkentheti az amúgy is szűkös szójababkínálatot. Argentínában a kukoricatermesztés jövedelmezősége 10 év óta nem volt ilyen magas, és meghaladja a szójababét, ami korlátozza a szójabab vetésterületének növekedését.

Kína szójababtól való függősége jelentősen nőtt, mert az olajosmag felhasználása az elmúlt nyolc évben megduplázódott (72 millió tonna a folyó időszakban). Az ország szójabab termelése idén 13,7 millió tonna lehet, és a felfokozott kereslet az ázsiai ország importját tovább növeli, amely a 2011/2012. gazdasági évben elérheti az 58,5 millió tonnát (előző időszakban 52,85 millió tonna volt). A rekordnagyságú behozatali igény korlátozott kínálattal találkozik a piacon, ami ismét felhajthatja a szójabab árát a következő hónapokban. Az importból 24,5 millió tonna az USA-ból és 33,6 millió tonna Dél-Amerikából származhat, ez is azt bizonyítja, hogy milyen fontos szerepe van a következő időszakban a 2012-es dél-amerikai szójababtermésnek.

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a javuló befektetői hangulat hatására ismét erősödött a szójabab (front havi jegyzése 466 USD/tonnáig) és származékainak jegyzése október második hetében. Az utóbbi hetek nemzetközi befektetői hangulatát nagyban befolyásolja az október 23-i EU-s csúcstalálkozó, amely a terménypiacoknak is irányt szabhat.

Az Oil World októberi jelentése szerint a napraforgómag globális termése 38 millió tonna lehet a 2011/2012. gazdasági évben, ez 1 millió tonnával több a szeptemberben vártnál, és 4,5 millió tonnával haladja meg az előző időszak termését. A globális felhasználás 37,4 millió tonna lehet, a globális zárókészlet 600 ezer tonnával 2,85 millió tonnára növekedhet a jelzett időszakban.

Oroszországban 9,2 millió, Ukrajnában 8,7 millió tonna napraforgómag teremhet, így a fekete-tengeri régióban a korábban vártnál jobb lehet az idei termés. Az ukrán gazdák jól haladnak a napraforgómag betakarításával (4 millió hektár október 6-ig), ugyanakkor az orosz termelők késve kezdték az aratást (október 12-ig a napraforgó területének 31%-án végeztek az betakarítással), ami a közeledő téli időjárás miatt veszélyeztetheti a termés egy részét.

A piacot nem érte váratlanul a kimagasló globális termés, ezért már korábban beárazta azt. Stabilizálódás helyett október első hetéig csökkentek a napraforgómag és a származékainak jegyzései, melyek október második hetében újra emelkedésnek indultak. A visszapattanás mögött az akadozó orosz betakarítás, a kedvezőbb befektetői hangulat, az intenzív kereslet és más olajnövények szűkös kínálata állhat. A következő hónapokban továbbra is nyomás alatt maradhat a napraforgómag piaca, amit a kibontakozó gazdasági válság tovább mélyíthet.

Az európai olajmalmok a drágább szójabab és repcemag helyett egyre inkább a jövedelmezőbb napraforgómag feldolgozására térnek át, ami tovább növelheti a napraforgómag iránti keresletet, illetve rekord nagyságú napraforgóolaj és –dara kínálatot hozhat. Az EU napraforgómag felhasználása meghaladhatja a 7,8 millió tonnát az idén, szemben a korábbi évek 6-7 millió tonnás igényével.

Az Oil World elemzői szerint a repcemag globális kínálata 65,4 millió tonnára tehető a 2011/2012. gazdasági évben, ebből a nyitókészlet 6,4 millió, a termés 59 millió tonna körül várható. Ez az utóbbi három év legkisebb kínálata lehet a piacon, ami jelentősen visszavetheti a repcemag felhasználását. A párizsi árutőzsdén (MATIF) a repcemag front havi jegyzése 434 EUR/tonna volt október közepén.

Hazai körkép

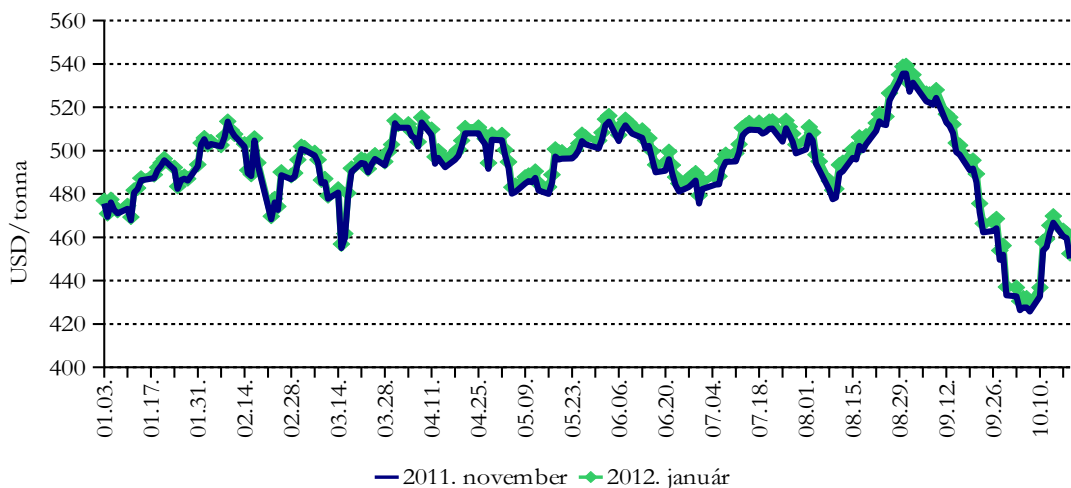
Az MgSzH október 17-ei jelentése szerint 270 ezer hektáron vetettek repcét a magyar termelők. A repce fejlődését hátráltatta a szeptemberi aszály, és a fejletlenebb állományokat az októberi fagyok is meggríthathatják. A napraforgó betakarítható területének (574 ezer hektár) 99%-án fejezték be az aratást a gazdák, az országos termés 1,38 millió tonna.

A BÉT-en a napraforgómag front havi jegyzése 96 ezer Ft/tonna, a repcemagé 117 ezer Ft/tonna volt október második hetében.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

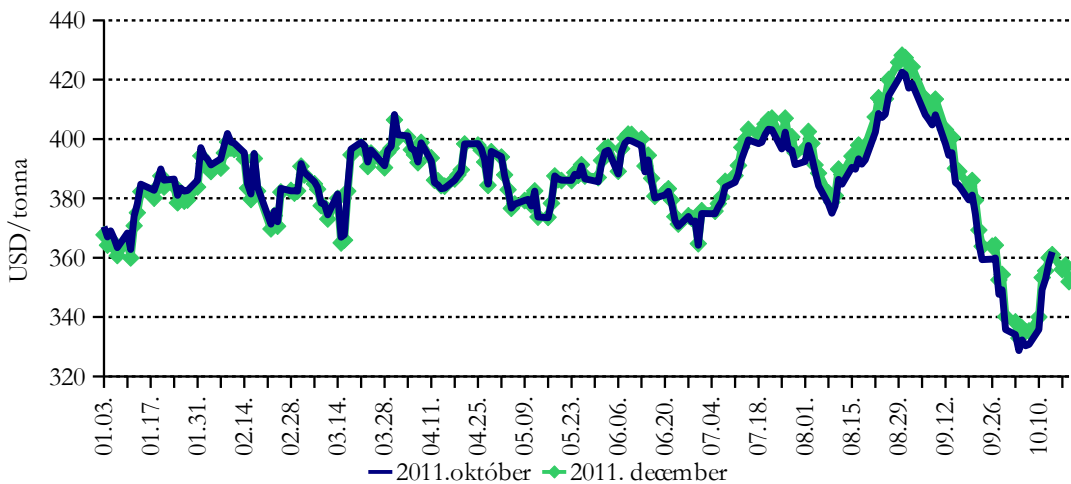
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

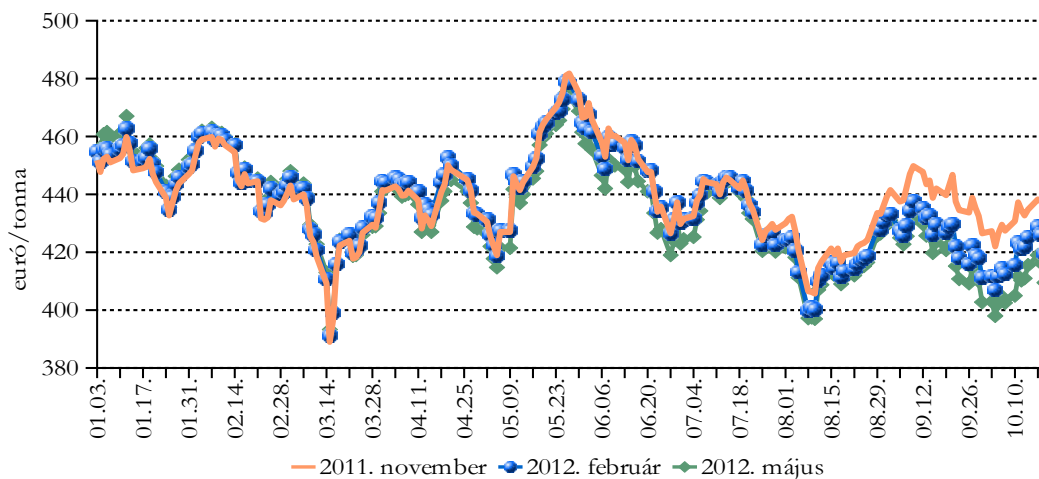
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

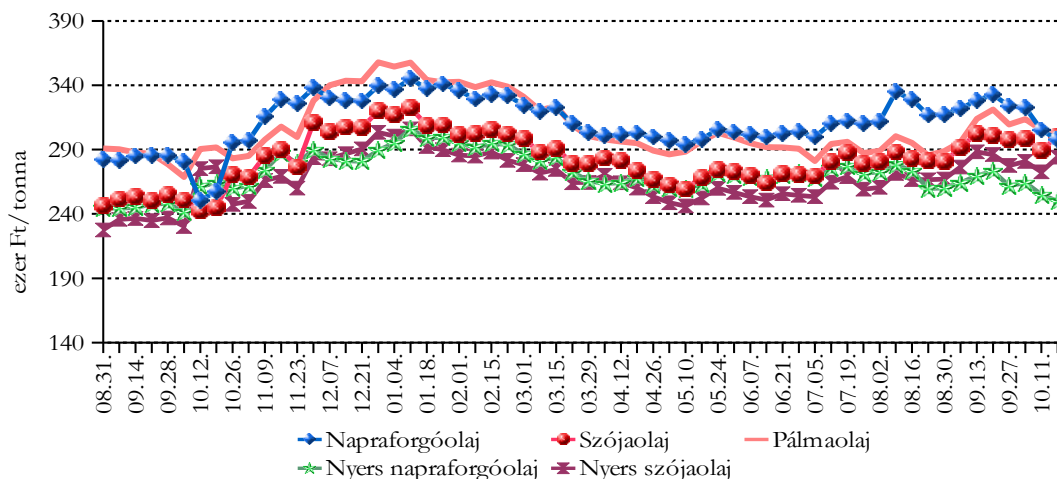
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

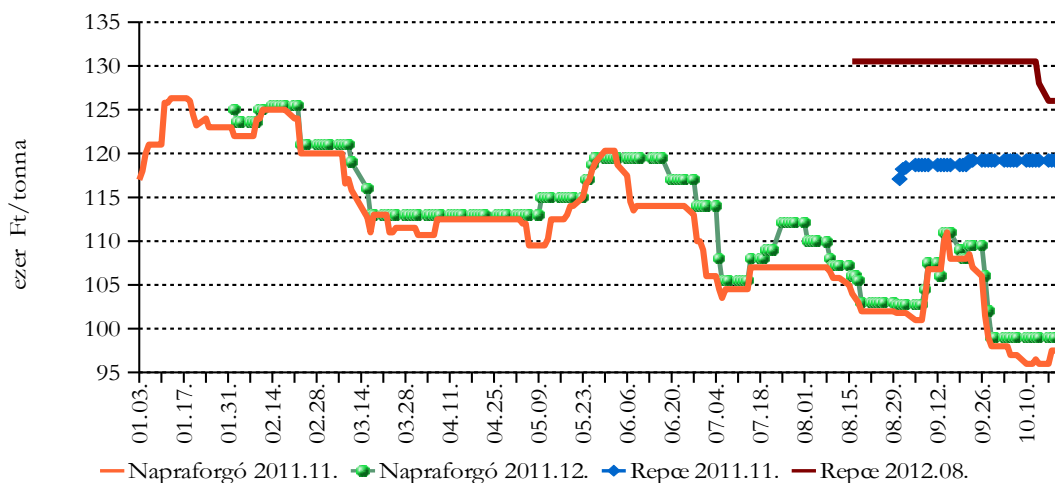
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti
Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2010. szeptember	2011. augusztus	2011. szeptember	2011. szeptember / 2010. szeptember (%)	2011. szeptember / 2011. augusztus (%)
Ipari napraforgómag	tonna	67 369	14 907	245 017	363,70	1 643,59
	Ft/tonna	84 155	113 087	107 579	127,83	95,13
Repcemag	tonna	52 656	71 123	34 540	65,59	48,56
	Ft/tonna	96 601	120 621	124 582	128,96	103,28
Nyers napraforgóolaj	tonna	457	3 267	-	-	-
	Ft/tonna	257 855	272 518	-	-	-
Napraforgódara	tonna	12 428	13 118	-	-	-
	Ft/tonna	38 534	50 689	-	-	-
Nyers repceolaj	tonna	5 120	-	-	-	-
	Ft/tonna	224 429	-	-	-	-
Repcedara	tonna	9 840	10 393	8 031	81,62	77,27
	Ft/tonna	37 856	50 440	51 229	135,33	101,56

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-10-04	265 409	-	264 395	-	-
	2011-10-11	263 199	-	254 998	-	283 576
	2011-10-18	-	-	249 759	-	-
Repceolaj	2011-10-04	272 637	312 806	-	-	-
	2011-10-11	275 163	310 433	-	-	-
	2011-10-18	-	313 131	-	-	-
Szójaolaj	2011-10-04	263 602	-	280 780	242 966	-
	2011-10-11	265 374	-	272 737	249 127	-
	2011-10-18	-	-	284 055	253 386	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

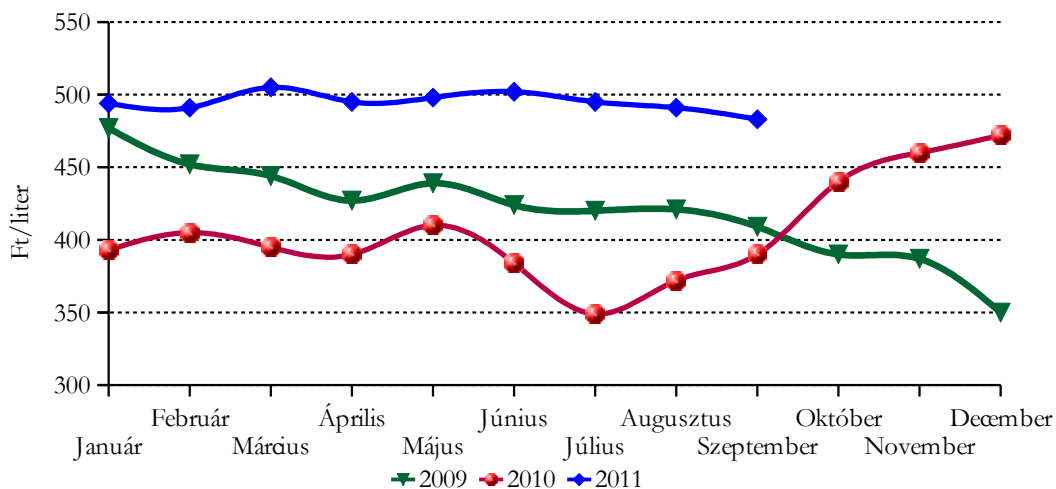
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-10-04	-	111 153	96 821	106 067
	2011-10-11	-	113 407	92 391	111 443
	2011-10-18	-	-	96 176	-
Napraforgódara**	2011-10-04	-	-	43 942	39 474
	2011-10-11	-	47 419	43 608	-
	2011-10-18	-	-	43 987	-
Repccemag	2011-10-04	125 718	125 718	122 143	127 171
	2011-10-11	126 225	126 597	122 695	135 195
	2011-10-18	130 546	-	125 252	-
Repcedara**	2011-10-04	-	51 335	51 389	52 344
	2011-10-11	-	53 214	51 000	49 689
	2011-10-18	-	-	51 443	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- Az F.O. Licht elemzői szerint a cukor globális kibocsátása 5%-kal nőhet a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva.
- Az árutőzsdéken folytatódott a cukor jegyzésének csökkenése 2011 októberében.
- Az EU Bizottság várakozása alapján a Közösség cukor és izoglükóz kínálata a 2011/2012. gazdasági évben 9%-kal haladhatja meg az előző évit.
- Az MgSzH október 17-ei felmérése szerint Magyarországon a termőterület 58%-áról takarították be a cukorrépat.

Világpiaci helyzet

A cukor világpiaci árának 2011 júliusa óta tartó csökkenése folytatódott októberben is. A londoni árutőzsdén a fehércukor legalacsonyabb front havi jegyzése 17%-kal 641,7 USD/tonnára, a New York-i árutőzsdén a nyerscukoré szintén 17%-kal 543,2 USD/tonnára esett az előző havi csúcshoz viszonyítva (1-4. ábra). A határidős árak gyengüléséhez a világpiaci recessziótól való félelem, valamint a dollár erősödése járultak hozzá.

Az F.O. Licht elemzőinek előrejelzése alapján a cukor globális kibocsátása 174,6 millió tonna lehet a folyó, 2011/2012. gazdasági évben (október-szeptember), ami 5%-os növekedést jelent az előzőhöz képest. A cukor 22%-a cukorrépa, 78%-a cukornád feldolgozásából származhat.

Néhány ország cukorkibocsátása

Ország	Cukorkibocsátás		Változás %
	2010/2011	2011/2012*	
India	26,40	28,50	+8
Kína	12,00	11,40	+5
Kuba	1,20	1,45	+21
Oroszország	2,90	5,40	+86
Ukrajna	1,70	2,40	+41
Pakisztán	4,50	4,90	+9
Vietnam	1,15	1,40	+30
Európai Unió	15,90	17,80	+12
Brazília	39,90	37,50	-6
Mexikó	5,00	5,18	-3

* Előrejelzés.

Forrás: EU Bizottság, F.O. Licht, Thomson Reuters

A Conab, Brazília hivatalos piacelemzője szerint az ország legnagyobb cukortermelő régiójában a 2010/2011. gazdasági évinél 2,9%-kal kevesebb, 37,07 millió tonna cukrot állíthatnak elő a folyó gazdasági évben. A brazil kibocsátás várható csökkenését más országok növekvő termelése ellensúlyozhatja.

A cukortermelés Indiában 8%-kal, Kínában 5%-kal, Kubában 21%-kal, Oroszországban 86%-kal, Ukrajnában 41%-kal, Pakisztánban 9%-kal, Vietnamban 30%-kal, az Európai Unióban 12%-kal nőhet a folyó szezonban az előzőhöz képest. Kínában az import növekedése is valószínűsíthető a fogyasztás bővülése miatt. A behozatal 15 éve nem látott mennyiséget érhet el, várhatóan 2,2 millió tonna lesz.

Európai kitekintés

Az EU Bizottság előrejelzése szerint az Unió cukor és izoglükóz termelése 9%-kal, a fogyasztása 2,6%-kal nőhet a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva (5. ábra). A Közösség cukorkibocsátása 17,8 millió tonna lehet (1. táblázat), ami 12%-os növekedést jelent az előző gazdasági évihez képest. Ennél nagyobb mértékű bővülésre lehet számítani Portugáliában (+54%), Szlovákiában (+40%), valamint Németországban (+30%). Az uniós kvóta (13,3 millió tonna) kihasználtsága 98% körül lehet a folyó gazdasági évben. A Bizottság jelentése szerint nem használja ki a cukorkvótáját Görög-, Francia-, Olaszország, valamint Portugália.

Az EU cukorkibocsátásának bővülése a cukorrépa termésátlagának növekedésére, valamint a kedvező cukorfokra vezethető vissza. A termésátlag 4,2%-kal 66,3 t/ha-ra nőhet 2011-ben, ami 7,2%-kal haladná meg az előző öt év átlagát. A Német Cukor Egyesület (WVZ) közleménye alapján az országban a cukorrépa termésátlaga 8%-kal 73,3 tonna/hektárra, a cukorfoka 3%-kal 17,8%-ra nőtt az idén az előző évihez képest.

Az EU egyetért az európai cukorpiac liberalizálásával. A KAP reform keretein belül tervezi a cukortermelés és az export kvótarendszerének a megszüntetését 2015-től.

Az Orosz Cukortermelők Egyesületének közleménye szerint Oroszország 1999 óta először az idén exportálhat újra cukrot. Az ország cukortermelése 86%-kal 5,4 millió tonnára nőhet a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva.

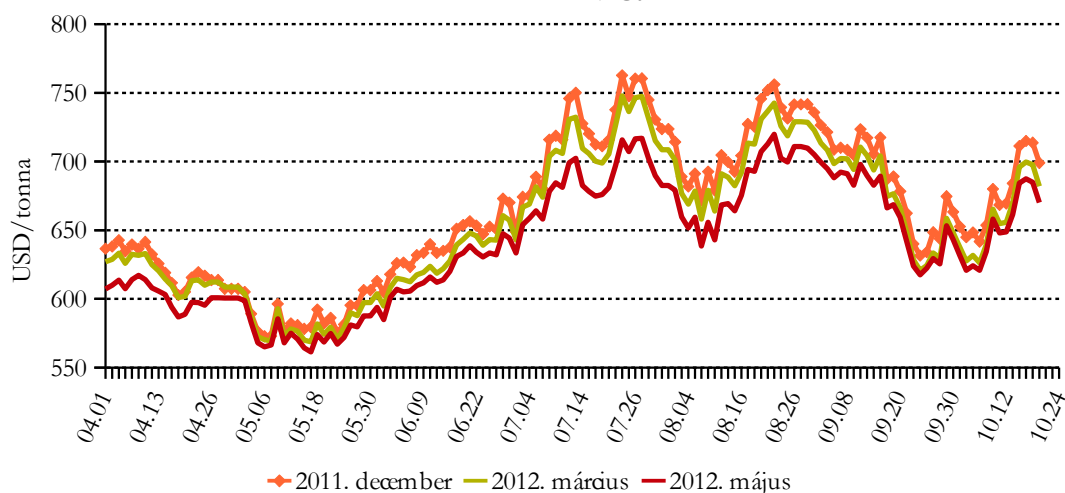
Hazai körkép

Magyarországon a Megyei Kormányhivatalok Földművelésügyi Igazgatóságainak jelentése szerint a cukorrépa termőterületének (15,1 ezer hektár) 58%-áról 459 ezer tonna termést takarítottak be október 17-éig. A termésátlag 52,3 t/ha volt.

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára szeptemberben 289 Ft/kg volt, nem változott lényegesen augusztushoz viszonyítva. A fogyasztói árfigyelésben szereplő országokban a kristálycukor nemzeti valutában mért fogyasztói ára – a magyarországihoz hasonlóan – stagnált, forintban kifejezve azonban emelkedett, a forint gyengülése miatt (6-7. ábra).

1. ábra

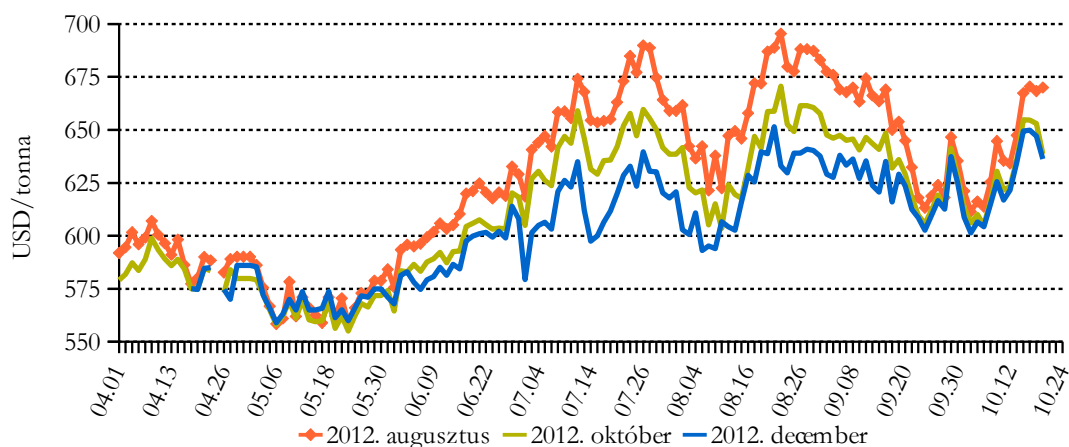
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

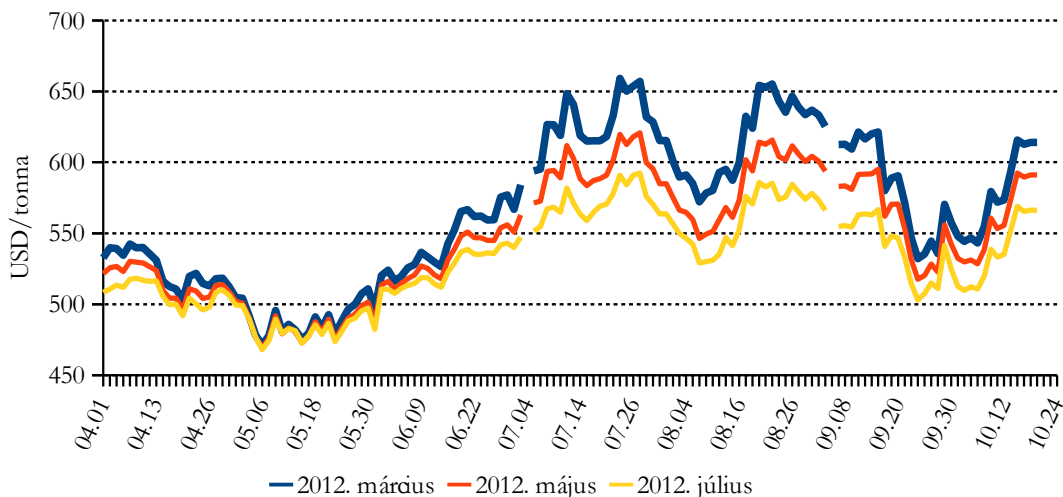
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

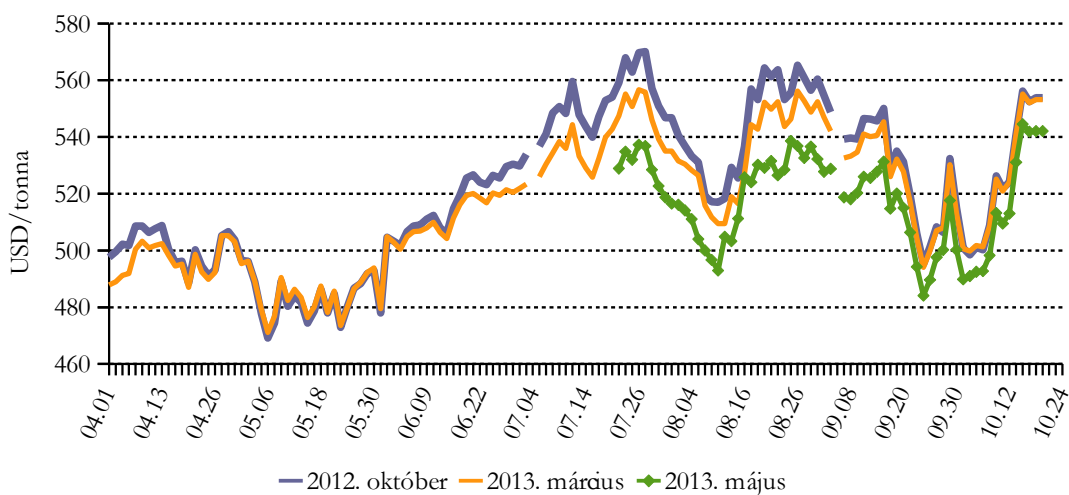
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

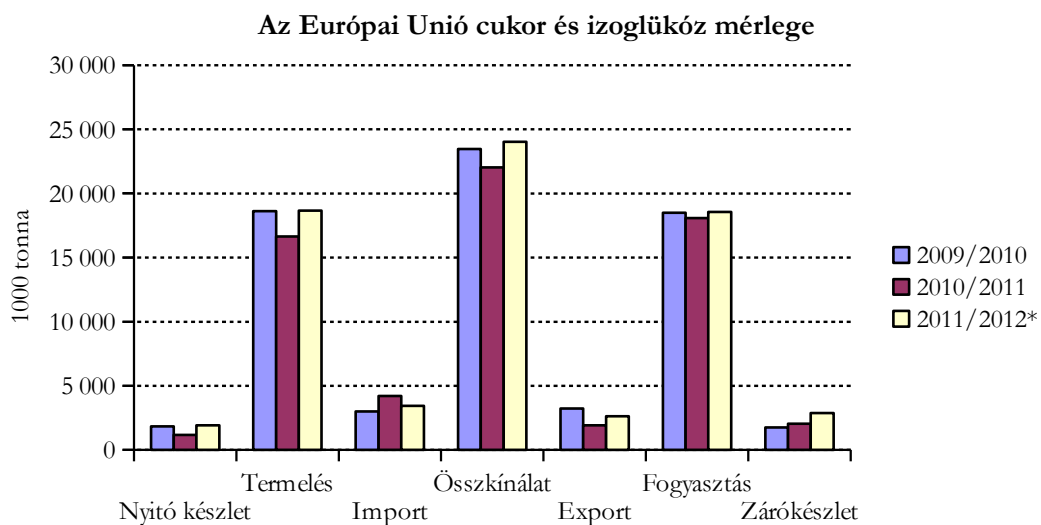
4. ábra

A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

* Előrejelzés.

Forrás: EU Bizottság

1. táblázat

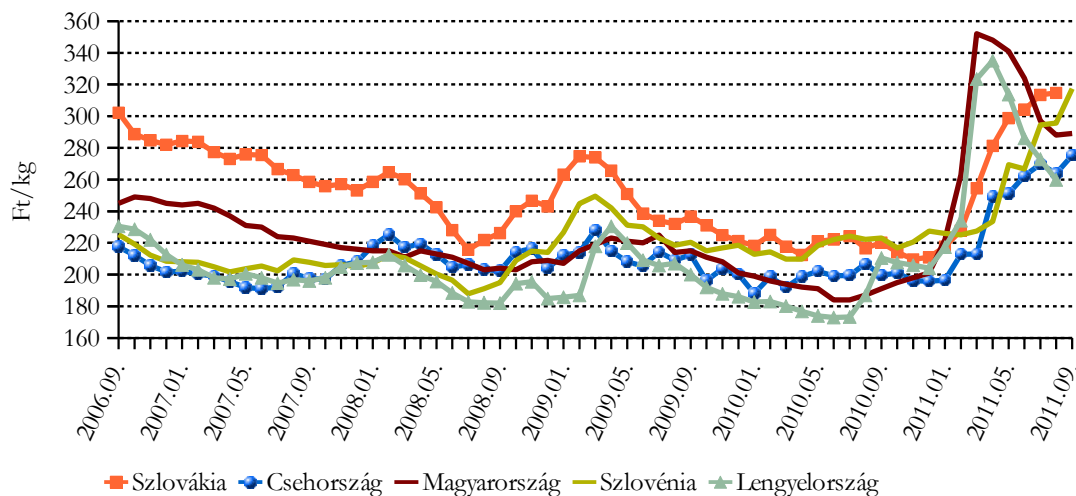
Az Európai Unió cukortermelése

	Megjegyzés	2011/2012 ezer tonna	2010/2011	2011/2012 / 2010/2011 (%)
EU összesen		17 828	15 316	+16
Ebből:				
Ausztria		409	444	-8
Belgium		864	687	+26
Bulgária	nincs kvótája			
Csehország		520	459	+13
Dánia		472	453	+4
Egyesült Királyság		1 264	995	+27
Észtország	nincs kvótája			
Finnország		86	80	+8
Franciaország		4 975	4 526	+10
Németország		4 471	3 443	+30
Görögország		85	77	+10
Magyarország		124	121	+2
Írország	nincs kvótája			
Olaszország		450	555	-19
Lettország	nincs kvótája			
Litvánia		127	101	+26
Luxemburg	nincs kvótája			
Hollandia		1 006	873	+15
Lengyelország		1 711	1 433	+19
Portugália		1	1	+54
Románia		138	124	+11
Szlovákia		182	130	+40
Szlovénia	nincs kvótája			
Spanyolország		536	529	+1
Svédország		407	285	+43

Forrás: EU Bizottság

6. ábra

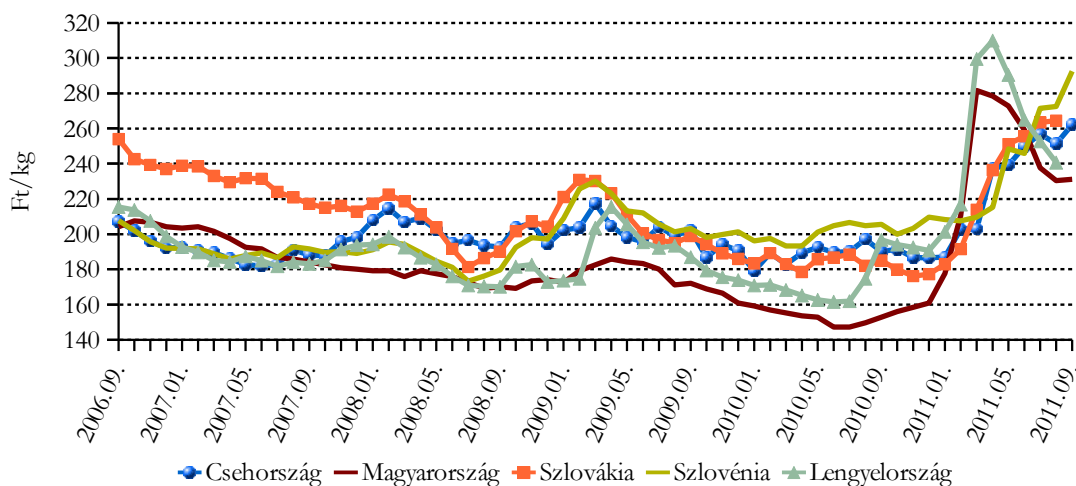
A kristálycukor fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

7. ábra

A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>